

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

DÉLMAGYARORSZÁG

76. évfolyam, 2. szám,
1986. január 3., péntek

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Értékmentő korszakot

Kivágták a rezet

Túl nagy becsülete nem lehetett a réznek, ha ilyen mondást faragtak róla. A valamirevaló pénzt is aranyból vagy ezüstből vették egykor, a rézgaras szerencsés játékokra volt alkalmas leginkább. Arra utal a közmondás is, hogy játékos kedvű elődeink hetyke könnyelműséggel vágták ki a rezet az asztalra, ha szórakozni támadt kedvük. Messzire nyúlik a szózás eredete, sokat kellett, hogy mára változzon, míg ez lett belőle, amit mi értünk alatta. Olyan emberre mondjuk, aki kitesz magáért, ha a szakés ügy hozza.

Időközben a réznek is akkora becsülete lett, hogy el is felejthetnénk a szót, ami ennyire mostohán bánnik vele. Azt mondhatnánk inkább, becses holmi lett belőle, hiszen az ára nőtt, az ép eszű ember nem vágja ki egykönnyen. Szakemberektől tudom, hogy a sárga fém tonnájáért annyit adunk, mintha dollárért vennék egy Trabantot. Azt mondták a Fémselekt Ipari Kiszövetkezetben, ha megmaradok a hasonlatomnál, akkor ők a négy kerék árát termelik meg az, amit eredetileg az egész kocsi sem fut ki mindig.

Az egyszerű igazságok nyelvére lefordítva ez azt jelenti, hogy ha a hulladék fémeket újra használhatóvá akarjuk tenni, tizedannyiba kerül, mintha elsőleges nyersanyagból állítanánk elő ugyanazt. Világos beszéd, azt gondolhatnánk, mostantól akkora árszórás lesz a hulladéknak, hogy piros betűkkel kerül a hiánycikkek listájára. De nem így van, mert más országokhoz képest kevés fémhulladékot nemesisítünk újra nyersanyaggá. Miért? Vegyük az apró kábelarabkákat példának: hogy értéke van, azt mindnyájan tudjuk, de hogy ebben az állapotban használhatatlan, azt is. A rézhuzal köteget előbb ki kell szabadítani a műanyagburkából, majd tömöríteni is kell, hogy szállítható legyen. Ahány helyről jön a hulladék, annyiféle. Gépesíteni ezt a munkát olyan reménytelen, mint kanállal kimerni a Tiszát. Aki mégis vállalkozik erre a munkára, jobb, ha zálogba teszi az idegeit.

Baráth István vezetésével tanakodtak össze néhányan 1982-ben, hogy a fémselektáló korszakot megalkalmassák. Száznyolcvanezer forintot adtak össze. Induló tőkének nem tűnt valami soknak, de a lelkesedésükkel megtoldva már elégnék bizonyult. Az igazi ötletük abban van, hogy nemcsak vesznek és eladnak, hanem szétválogatják és anyagfajtánként, feldolgozásra alkalmas formában értékesítik a

hulladékot. A vasra a kohászat, a szinesfémre a Metalloglobus a legnagyobb vevő. Ha rézbe számolnánk át mindenféle fémeket, ami tavaly itt megfordult, akkor hetvenöt tonnát kellene elképzelnünk, ami a körüli kis udvaron talán el sem férne egyszerre. Ötvenkilős létel éppen úgy van ebben, mint húsztonnás. Mindenért házhoz mennek, mert az az elvük, hogy a kicsi is üzlet, ha gyorsan, rugalmasan kezelik. A nagyvállalatok nehézkedési törvényét nem nekik találták ki.

Hamar szóba kerül, meg lehet-e élni a mások pazarlásából?

Türelme intenek, mert így a kérdés rossz. Nem mintha ők még nem láttak volna gyárudvaron „rohadó” gépeket. Megveszik azt is, ha útjukba kerül, de leginkább a termelés során keletkező hulladékok, melléktermékek kerülnek ide. Egyébként nem tagadják: meg lehet élni abból, amit mások már kidobnak. Negyvenháromféle osztják a munka hasznát, mert mára már ennyien lettek, „tokkalyononval”, mindenestül. A leg- többben a szakmájukat cserélték fel erre a munkára, no meg a vastagabb borítékra. Cukrász, technikus, lakatos is akad a bontók között — de felesleges egy sem.

Eddig a fém munka adta a kenyerük javát, de jó ideje másfajta terveket is szövegetnek. A környezetre veszélyes vegyi anyagokat kezdték el összegyűjteni. Azzal szeretnének kezdeni valamit, amiért bárki szívesen fizet, hogy megszabaduljon tőle. Vegyük példának a galvánizációt, aminek olyan barátságos neve van, azt hinnék róla, a légynek sem tud ártani. A földnek annál inkább. Ahova kilocsolják, ott még a gazt sem kell kapálni, mert nem terem meg jó darabig az sem. A szövetkezet tagjai szerkesztették azt a gépsort, ami megszabadít bennünket ettől az alattomos folyadéktól, nekik pedig hasznos anyagokat termel. Végtelenen leegyszerűsítve azt mondhatnánk a masináról, hogy egyik végén beöntjük a mérget, a másikon meg kijön belőle a réz, a nikkel és a maradék víz, ami már nem fenyeget senkit sem. Így kétszeresen is jót cselekszenek.

A saját erejük ekkora terv valóra váltásához már kevésnek bizonyult. Állami támogatást, hitelt vettek fel, 17 százalékos kamattal megkötve. Algyő határában alakították ki maguknak egy telepet belőle, ahol a szerves, nehézfém tartalmú anyagokat semmisíthetik meg, de közben szinesfém-

ket is nyernek belőle. A híradástechnikai ipar a legnagyobb szállító. 670 ezer tonnát „termelnek” az ország vállalatai ebből évente. Ebben az évben már 1500—2000 tonna veszélyes hulladék feldolgozására vállalkoznak itt, Szegeden, de úgy tervezik, hogy később 10 ezer tonnát tudnak majd feldolgozni. Míg a teljes üzem be nem indul, maguk tárolják a savas, lúgos folyadékokat.

Azt mondják, ha több kedvezmény segítené ezt a munkát, biztos mások is szívesen vállalkoznának rá. Így azonban kevés a bátorság. Szerencsére az ő lendületük egyelőre töretlen. A három év alatt közel tízszeresére emelkedett termelési értékük voksol emellett, hogy egyre életképebb a korszakot. Az 1984. évi 3,5 millió nyereségük az elmúlt évben 4,5 millió fölé emelkedett. Erre már mondhatjuk: kivágták a rezet, és nem is akarhogyan...

Rafai Gábor

Eredményeikről, terveikről

Munkásgyűlések nagyüzemekben

Az esztendő első munkanapján, esütörtökön immár hagyományosan az ország több nagyüzemében rendeztek munkásgyűlést, amelyen a vezetők értékelték az elmúlt esztendő eredményeit, ismertették az 1986-os év legfontosabb feladatait, s körvonalazták a most kezdődő hetedik ötéves terv tennivalóit. (A szegedi üzemek évkezdetéről később számolunk be.)

A Csepel Autógyárban megtartott munkásgyűlésen részt vett Kapolyi László ipari miniszter is. Novák Béla vezérigazgató egyebek között megállapította: az autógyár eredményes esztendőt tudhat maga mögött, csaknem 13 milliárd forint árbevétele 13 százalékkal több az 1984-esnél. Javult a gazdálkodás hatékonysága, a vállalat tavalyi nyeresége meghaladja a 800 millió forintot. Az elképzelések szerint a hetedik ötéves tervidőszakban mintegy 30 százalékkal lesz nagyobb az autógyár termelése, s ezt 2,5 milliárd forintos beruházással kívánják megalapozni.

A székesfehérvári Videoton Elektronikai Vállalat fórumán — amelyen ott volt Bognár Sándor ipari miniszterhelyettes is — Papp István vezérigazgató elmondta, hogy a csaknem húsz ezer fős kollektíva tavaly a tervezettnél mintegy 700 millió forinttal több, 15,6 milliárd forint árbevételt ért el, s

13,7 százalékkal növelte a termelékenységét. Sikeresen megőrizni termékeik versenyképességét; ezek hetven százalékát exportálták a múlt évben. Eredményesen teljesítette a Videoton kollektívája a hatodik ötéves terv célkitűzéseit is: a tervezettnél csaknem ötmilliárd forinttal több, 59,4 milliárd forint termelési érté-

ket állított elő. A következő ötéves tervben 71 százalékkal akarja növelni árbevételét a vállalat, s a tervek szerint több mint 101 milliárd forint értékű terméket ad el hazai és külföldi megrendelőinek. Termékeinek csaknem háromnegyedét exportálni kívánja.

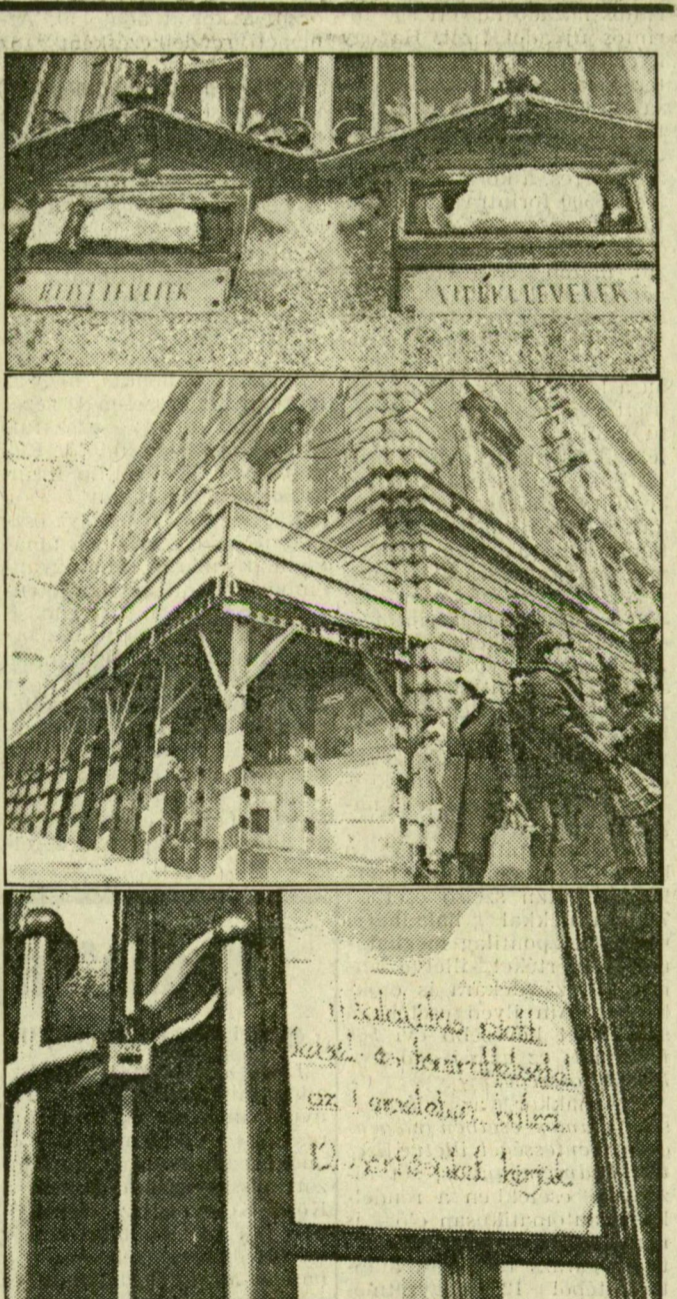
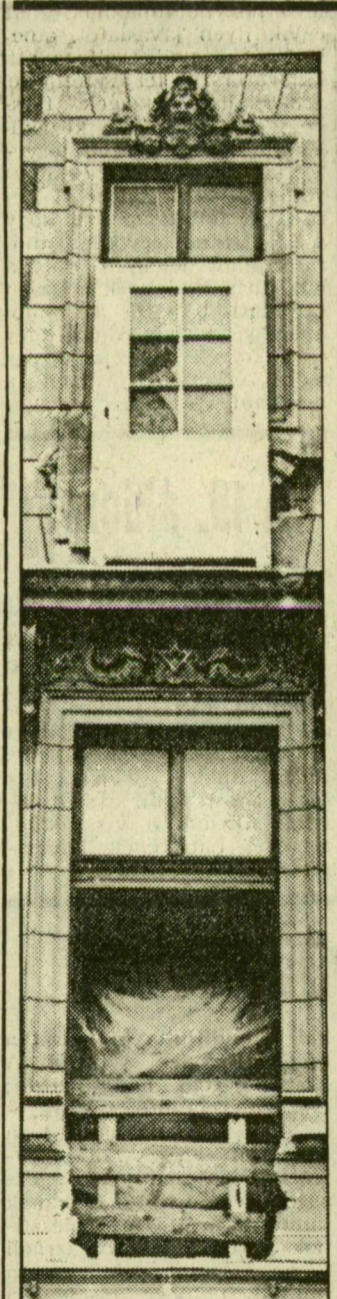
Nagykanizsán, a Dunántúli Köolajipari Gépgyárban Tornyos Ferenc igazgató egyebek között arról számolt be, hogy 1985-ben megkezdődött a gyárban az integrált — termelésirányítási rendszer bevezetése. Jelentős exportcikerei is voltak. Az új évben és a hetedik ötéves terv időszakában is, az átlagnál nagyobb termelésnövekedést terveznek, több új terméket gyártanak majd.

A hazai mezőgépipar legnagyobb vállalatánál a Szolnoki Mezőgép Vállalatnál Sziráki András vezérigazgató bejelentette: sikeres esztendőt zártak, 2 milliárd 670 millió forint értékben gyártottak speciális szalastakarmány-betakarító gépeket, eszközöket, ezekkel ellátták a hazai mezőgazdaságot. A korábbinál többet szállítottak a tőkés piacokra. Tervebe vették, hogy az idén magyar — NSZK közös vállalatot alapítanak korszerű tömegtakarmány-betakarító és melléktermék-feldolgozó eszközök gyártására, és harmadik piaci értékesítésére. A technikailag egyre magasabb színvonalon dolgozó vállalat termelési értékét 6—700 millióval szándékozik növelni az idén, s éves produktuma a VII. ötéves terv végére eléri a 3,4 milliárd forintot.

Debrecenben, a Magyar Gördülőcsapágy Művekben munkásgyűlésen bejelentették, hogy tavaly harminc és fél millió gördülőcsapágyat gyártottak, csaknem öt százalékkal többet, mint a megelőző esztendőben. 1985-ben húsz új típusú csapágyat fejlesztettek ki az MGM-ben, ebből tizenötöt tőkés exportra gyártottak. Az idén a tavalyinál egymillióval több csapágyat készítenek.

Két és félszeresére növelte öt év alatt a tőkés országokban irányuló fegyártmányexportját, 40 százalékkal az árutermelését a Székesfehérvári Könnyűfémű — jelentették be az itt összehívott fórumon. A nagyvállalat a következő ötéves tervben 30 százalékkal növeli majd a termelését, várhatóan 65 százalékkal a tőkés és 85 százalékkal a szocialista országokba irányuló exportját.

A Salgótarjáni Vasöntőde és Tűzhelygyárban a termelés tavaly 8, az export 11, a bérszínvonal mintegy 10 százalékkal emelkedett a vállalatnál. Gyártmányaik értéke meghaladta az egymilliárd forintot, a nyereség pedig elérte a nyolcvanmilliót. A vállalat az idén termelését hét és fél, nyereségét tizenkét százalékkal kívánja növelni.

Nagypostának kis hibái

Egy helyet városunkban akarattal sem lehet elkerülni. Ez pedig a posta, amit hívunk egyesnek is, főnek is, meg nagynak is. Csak szépnek nem. Schmidt Andrea képriportjából egyértelműen kiderül, miért nem. A kőkorszaki szaki postaládába ékelt

téglaleveleit még úgy ahogy elrejtí a kitudja mi okból és meddig felállított állványerdő, de a harmadik emeletre beépített, valószínűleg rúdugróknak és légtornászoknak szánt ajtó már...! Ami viszont okot adhat a bizakodásra — találtunk felújításra u'aló feliratot. A befejezési határidő természetesen hiányzott. Ezért hát — bár az újíví jókívánságok osztogatásának ideje lassan lejár — kívánjunk 1986-ra vastag pénztárcát, gyors kezű kőműveseket a postának, a Széchenyi térnek és persze önmagunknak.

Fogadás

Losonczy Pál, az Elnöki Tanács elnöke csütörtökön az Országházban fogadta a Budapesti akkreditált diplomáciai képviselöket vezetőit. A diplomataktáj újév alkalmából jókívánságaikat fejezték ki Losonczy Pálnak. A fogadáson részt vettek Gáspár Sándor és Trautmann Rezső, az Elnöki Tanács helyettes elnökei, valamint Kationa Imre, az Elnöki Tanács titkára is. A fogadás szívélyes légkörben zajlott le. (MTI)